

D E C I Z I E

20 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Ivan Russu,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ivan Russu împotriva Primăriei s. Bălceana, Consiliului local Bălceana, Serviciului Fiscal de Stat și Oficiului Cadastral Teritorial Hîncești cu privire la contestarea actului administrativ, constatarea preluării și deținerii iazurilor, obligarea de a preda iazurile în folosință și de a efectua recalculul sumei pentru arenda iazului, recunoașterea ca fiind neîntemeiate refuzurile Inspectoratului Fiscal de Stat Hîncești și Oficiului Cadastral Teritorial Hîncești, cu obligarea de a opera modificări în Registrul de evidență a bunurilor imobile și de a efectua recalculul impozitului și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 12 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibil apelul depus de Ivan Russu,

c o n s t a t ă :

La 17 mai 2017 Ivan Russu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei s. Bălceana, Consiliului local Bălceana, Serviciului Fiscal de Stat și Oficiului Cadastral Teritorial Hîncești cu privire la constatarea preluării și deținerii iazurilor din s. Bălceana de către UTA (Primăria) Bălceana din data de 04 noiembrie 2013, menționate în contractele nr. 1 și 2 de folosință a obiectivelor acvatice „Iazul de lângă Șosea” și „Iazul din Căprărie” cu nr. cadastrale XXXXXX, respectiv XXXXXX, anularea deciziei Consiliului local Bălceana nr. 6/3 (3) din 21 martie 2017, obligarea Primăriei/ Consiliului s. Bălceana de a-i preda iazurile în folosință prin act de predare și de a efectua recalculul sumei pentru arenda iazului din 04 noiembrie 2013 până la momentul predării acestuia beneficiarului, recunoașterea ca fiind neîntemeiate refuzurile Inspectoratului Fiscal de Stat Hîncești și Oficiului Cadastral Teritorial Hîncești, cu obligarea de a opera modificări în Registrul de evidență a bunurilor imobile și de a efectua recalculul impozitului și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 20 decembrie 2017 Ivan Russu a depus cerere de concretizare a pct. 3 din pretențiile înaintate, prin care a solicitat obligarea Primăriei/ Consiliului s. Bălceana de ai preda iazurile în folosință prin act de predare în starea în care se află la momentul

preluării din 04 decembrie 2013 și conform destinației menționate în contractele nr. 1 și 2 de folosință a obiectivelor acvatice „Iazul de lângă Șosea” și „Iazul din Căprărie” cu nr. cadastrale XXXXXX, respectiv XXXXXX.

Prin hotărârea din 30 mai 2018 a Judecătoriei Hâncești, sediul Central, cererea de chemare în judecată a reclamantului Ivan Russu s-a respins ca fiind neîntemeiată.

La 02 august 2018, Ivan Russu a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 30 mai 2018 a Judecătoriei Hâncești, sediul Central solicitând casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi decizii privind admiterea integrală a acțiunii.

La 12 februarie 2020 Ivan Russu a depus cerere de apel motivată în care a reiterat pretențiile inițiale și a solicitat admiterea acestora.

Prin încheierea din 12 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibil apelul declarat de Ivan Russu împotriva hotărârii din 30 mai 2018 a Judecătoriei Hâncești, sediul Central.

La 04 martie 2020 Ivan Russu a depus cerere de recurs, iar la 04 mai 2020 recurs suplimentar împotriva încheierii din 12 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea încheierii instanței de apel și pronunțarea unei noi încheieri prin care să fie declarată admisibilă cererea de apel depusă împotriva hotărârii din 30 mai 2018 a Judecătoriei Hâncești, sediul Central.

În motivarea recursului, Ivan Russu a indicat că consideră încheierea Curții de Apel Chișinău neîntemeiată, nefondată și emisă cu scopul de a se izbăvi de dosar. Or, dacă instanța de apel intra în esența materialelor prezentate și argumentelor aduse în susținerea apelului declarat, urma să adopte o decizie corectă privind admisibilitatea cererii de apel.

Recurentul Ivan Russu a menționat că nu este de acord cu constatările instanței de apel, deoarece acestea sunt eronate din următoarele considerente:

La data de 05 aprilie 2018 judecătorul a amânat pronunțarea hotărârii pentru data de 15 mai 2018. Ședința din 15 mai 2018 nu a avut loc, iar grefiera telefonic la anunțat despre amânarea ședinței de judecată, fără a-i spune data și ora următoarei ședințe.

Recurentul a precizat că până la 01 august 2018 pe portalul instanței de judecată nu a fost plasat rezultatul ședinței din 15 mai 2018. Despre următoarea ședință de judecată care a avut loc la 30 mai 2018 nu a fost citat, iar pronunțarea dispozitivului hotărârii a avut loc în lipsa reclamantului.

În continuare a susținut că dacă instanța de judecată îl înștiința despre faptul că pronunțarea dispozitivului hotărârii urma să aibă loc pe 30 mai 2018, cererea de apel era să fie depusă în termen.

Prin urmare, instanța de apel eronat a concluzionat că pe 15 mai 2018 a fost prezent la ședința de judecată și a fost informat despre data pronunțării hotărârii care urma să aibă loc la 30 mai 2018.

Suplimentar a relevat că a depus apelul nemotivat la 01 august 2018, dar dosarul a ajuns la Curtea de Apel abia la 14 ianuarie 2020, adică peste un an și 5 luni, circumstanță care demonstrează intenția primei instanțe de a înlătura urmările de încălcare a legislației cu privire la termenul rezonabil de examinare a cauzei.

La 07 mai 2020 Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală Centru a depus referință asupra cererii de recurs, prin care a solicitat respingerea recursului declarat de Ivan Russu.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Încheierea recurată a fost pronunțată la 12 februarie 2020 și expediată recurentului prin intermediul poștei electronice la 18 martie 2020 (f.d. 171).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este depus în termen.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins din următoarele motive.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din materialele cauzei rezultă că, la 02 august 2018 Ivan Russu a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 30 mai 2018 a Judecătoriei Hâncești, sediul Central solicitând casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi decizii privind admiterea integrală a acțiunii.

La 12 februarie 2020 Ivan Russu a depus cerere de apel motivată în care a reiterat pretențiile inițiale și a solicitat admiterea acestora.

Prin încheierea din 12 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibil apelul declarat de Ivan Russu împotriva hotărârii din 30 mai 2018 a Judecătoriei Hâncești, sediul Central.

Instanța de recurs remarcă că conform art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

Conform art. 258 alin. (3) Cod administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Procedura administrativă a fost inițiată la 17 mai 2017, fiind reglementată de Legea contenciosului administrativ nr.793 din 10 februarie 2000, iar în cazul în care este

procedură administrativă inițiată până la 01 aprilie 2019, se vor aplica dispozițiile legale vechi, care reglementau aceste instituții.

Conform art. 236 alin. (1) și (2) lit. d) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1).

În conformitate cu art. 362 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

Actele cauzei denotă că dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat la data de 30 mai 2018 (f.d.113).

Astfel, termenul de declarare a apelului atât în baza art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, cât și în baza art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, este de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii și a început să curgă de la data de 31 mai 2018, ziua imediat următoare datei pronunțării dispozitivului hotărârii contestate și a expirat la data de 29 iunie 2018.

Însă, cererea de apel a fost depusă de Ivan Russu la data de 02 august 2018, adică peste termenul de 30 de zile prevăzut de lege.

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a constatat că apelul a fost depus de către Ivan Russu în afara termenului stabilit de lege.

Cât privesc argumentele recurentului precum că a omis întemeiat termenul de declarare a apelului pe motiv că, nu a fost citat și informat despre data de 30 mai 2018, dată la care a avut loc pronunțarea dispozitivului hotărârii, iar copia acestuia ia fost expediată abia la 09 august 2018, instanța de recurs le consideră neîntemeiate și care urmează a fi respinse.

Or, conform procesului-verbal, Ivan Russu a fost prezent la ședința de judecată din 15 mai 2018 (f.d.112).

Mai mult, ultimul a fost informat că deliberarea și pronunțarea hotărârii va avea loc pe data de 30 mai 2018, ora 08:20, fapt ce se confirmă prin recipisa semnată de acesta și anexată la dosar (f.d.109), iar în conformitate cu art. 102 alin. (4¹) Codul de procedură civilă, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

În afară de aceasta, apelantul Ivan Russu în cererea de apel nemotivată nu a solicitat repunerea în termen și nu a anexat probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Prin urmare, ținând cont că cererea de apel împotriva hotărârii din 30 mai 2018 a Judecătorei Hâncești, sediul Central a fost depusă cu depășirea termenului prevăzut de lege, iar Ivan Russu nu a solicitat repunerea în termen și nu a anexat probele ce dovedesc

imposibilitatea îndeplinirii actului, Curtea de Apel Chișinău întemeiat a declarat apelul inadmisibil.

În afară de aceasta, în conformitate cu art. 61 Cod de procedură civilă, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Recurentul Ivan Russu a cunoscut despre judecarea cauzei și despre adoptarea hotărârii, or, acesta a fost legal citat pentru examinarea cauzei și a participat la ședințele de judecată.

Astfel, Ivan Russu urma să depună diligența necesară de a se informa la ce etapă de examinare se află procesul și după caz să i-a cunoștință de hotărârea pronunțată, să întreprindă măsurile necesare de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță, după cum sugerează și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (Popov versus Moldova (nr. 2) din 02 decembrie 2005; Melnic versus Moldova din 14 noiembrie 2006, Ponomaryov versus Ucraina din 03 aprilie 2008, Van Harn versus Germany din 11 septembrie 2007, SRL Construct Confort versus Moldova din 28 mai 2019), și să conteste în termenul legal hotărârea primei instanțe, fapt, însă, ignorat de recurent, ce a generat omiterea termenului prescris la depunerea apelului.

În circumstanțele descrise instanța de recurs reține că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată privind declararea inadmisibilă a cererii de apel depusă de Ivan Russu împotriva hotărârii din 30 mai 2018 a Judecătoriei Hâncești, sediul Central este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, având în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Or, în cazul admiterii cererii și repunerii apelului declarat de Ivan Russu pe rol, se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, ceea ce este inadmisibil.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că încheierea instanței de apel este legală, iar argumentele invocate de Ivan Russu sunt neîntemeiate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul.

Conform art. 195, 243 alin. (1) lit. b), art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Ivan Russu.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

Judecători

Victor Burduh

Nina Vascan